

Systemizace služebních a pracovních míst podle zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, s účinností od 1. ledna 2017

1. Postup při přípravě systemizace

V souladu se zákonem č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní službě“), vypracovalo Ministerstvo vnitra v dohodě s Ministerstvem financí **návrh systemizace služebních a pracovních míst s účinností od 1. ledna 2017** (dále také jen „systemizace“). Návrh byl vypracován na základě návrhů služebních orgánů předložených Ministerstvu vnitra prostřednictvím příslušných ústředních správních úřadů.

Určujícím právním předpisem pro přípravu systemizace bylo rovněž **nařízení vlády č. 92/2015 Sb.**, o pravidlech pro organizaci služebního úřadu, které stanovuje závazná pravidla pro organizaci služebního úřadu tak, aby byl zajištěn řádný výkon jeho působnosti.

Závazným dokumentem bylo i **usnesení vlády ze dne 7. prosince 2015 č. 1006** k návrhu systemizace služebních a pracovních míst s účinností od 1. ledna 2016. Tímto usnesením vláda uložila ministru vnitra ve spolupráci s 1. místopředsedou vlády pro ekonomiku a ministrem financí připravit návrh systemizace služebních a pracovních míst ve služebních úřadech na rok 2017 v návaznosti na objemy prostředků na platy a počty míst podle vládou schváleného návrhu státního rozpočtu České republiky na rok 2017.

Pro přípravu návrhů vydal náměstek ministra vnitra pro státní službu **metodický pokyn č. 2/2016 ze dne 25. května 2016** (dále jen „metodický pokyn“), kterým stanovil pravidla pro zpracování návrhu systemizace služebních a pracovních míst ve služebním úřadu s účinností od 1. ledna 2017.

Součástí metodického pokynu bylo ustanovení, které uložilo služebním orgánům připravovat návrh systemizace služebních a pracovních míst **souběžně s přípravou vládního návrhu státního rozpočtu**. Této skutečnosti odpovídal termínový kalendář pro přípravu a předkládání návrhů systemizace, který stanovil pro předběžné projednání s Ministerstvem financí termín 12. srpna 2016 a pro předložení návrhů systemizace Ministerstvu vnitra termín 26. srpna 2016.

Návrh systemizace je zpracován do tabulek, které tvoří přílohu č. 1 (služební místa) a přílohu č. 2 (pracovní místa) tohoto dokumentu. Výjimkami z pravidla, že systemizace se stanoví pro každý správní úřad, jsou:

- a) správní úřady České správy sociálního zabezpečení,
- b) správní úřady inspekce práce,
- c) správní úřady Finanční správy České republiky,
- d) správní úřady státní báňské správy České republiky.

Správní úřady na nejnižší úrovni (okresní správy sociálního zabezpečení, oblastní inspektoráty práce, odvolací finanční ředitelství, finanční úřady a

obvodní báňské úřady) nejsou účetními jednotkami a podle speciální právní úpravy mají ve věcech hospodaření s majetkem státu, včetně prostředků státního rozpočtu, postavení vnitřních organizačních jednotek nadřízených úřadů (České správy sociálního zabezpečení, Státního úřadu inspekce práce, Generálního finančního ředitelství a Českého báňského úřadu). Proto se objem prostředků na platy stanovuje u těchto správních úřadů v souhrnné výši.

2. Systemizační údaje

Podle zákona o státní službě se systemizace stanoví pro každý služební úřad v následujícím rozsahu:

- počet služebních míst státních zaměstnanců, kteří nejsou představenými, klasifikovaných platovými třídami,
- počet služebních míst představených klasifikovaných platovými třídami,
- objem prostředků na platy státních zaměstnanců,
- počet služebních míst, u kterých je s ohledem na ochranu veřejného zájmu nezbytným požadavkem státní občanství České republiky,
- počet služebních míst, u kterých se stanoví zákaz konkurence.

Podle § 172 zákona o státní službě se při stanovení systemizace pracovních míst postupuje obdobně.

V návrhu systemizace za všechny služební úřady je s účinností od 1. ledna 2017 předkládáno ke schválení celkem **77 946 služebních a pracovních míst**. Podle meziročního srovnání lze uvést, že se jedná o **nárůst o 1 749** systemizovaných míst. Systemizace, která nabyla účinnosti 1. ledna 2016, stanovila celkem 76 197 míst.

Vývoj počtu systemizovaných míst v resortech a ústředních správních úřadech

Správní úřad	k 1. 7. 2015			k 1. 1. 2016			k 1. 1. 2017		
	služební místa	pracovní místa	syst. místa celkem	služební místa	pracovní místa	syst. místa celkem	služební místa	pracovní místa	syst. místa celkem
Úřad vlády ČR	335	265	600	387	308	695	371	408	779
Ministerstvo zahraničních věcí	1 750	188	1 938	1 775	174	1 949	1 806	180	1 986
Ministerstvo obrany	1 231	179	1 410	1 249	165	1 414	1 282	165	1 447
Ministerstvo financí	16 697	680	17 377	17 061	693	17 754	17 263	720	17 983
Ministerstvo práce a sociálních věcí	21 165	1 651	22 816	21 142	1 504	22 646	21 862	1 670	23 532
Ministerstvo vnitra	3 040	625	3 665	3 253	616	3 869	3 396	602	3 998
Ministerstvo životního prostředí	2 146	308	2 454	2 060	274	2 334	2 052	305	2 357
Ministerstvo pro místní rozvoj	853	128	981	1 068	129	1 197	1 183	131	1 314
Ministerstvo průmyslu a obchodu	1 464	196	1 660	1 699	218	1 917	1 739	233	1 972
Ministerstvo dopravy	914	133	1 047	912	138	1 050	933	142	1 075
Ministerstvo zemědělství	5 688	867	6 555	5 782	853	6 635	5 772	852	6 624
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	1 565	113	1 678	1 417	107	1 524	1 413	170	1 583
Ministerstvo kultury	218	57	275	221	54	275	235	66	301
Ministerstvo zdravotnictví	2 655	505	3 160	2 698	513	3 211	2 713	568	3 281
Ministerstvo spravedlnosti	340	187	527	391	161	552	398	87	485
Český telekomunikační úřad	622	0	622	633	0	633	633	0	633
Úřad pro ochranu osobních údajů	75	29	104	68	36	104	73	36	109
Úřad průmyslového vlastnictví	185	43	228	186	43	229	186	44	230
Český statistický úřad	1 248	152	1 400	1 247	152	1 399	1 247	152	1 399
Český úřad zeměměřičký a katastrální *)	4 879	412	5 291	4 870	410	5 280	4 876	408	5 284
Český báňský úřad *)	134	60	194	135	59	194	135	59	194
Energetický regulační úřad	198	56	254	234	60	294	253	65	318
Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	207	44	251	204	47	251	212	47	259
Archív bezpečnostních složek	96	61	157	89	68	157	88	69	157
Rada pro rozhlasové a televizní vysílání	41	4	45	41	4	45	41	4	45
Správa státních hmotných rezerv	155	214	369	156	213	369	157	221	378
Státní úřad pro jadernou bezpečnost	190	29	219	191	29	220	195	28	223
Celkem	68 091	7 186	75 277	69 169	7 028	76 197	70 514	7 432	77 946

*) včetně podřízených úřadů

Z celkového počtu systemizovaných míst je 70 514 míst služebních (tj. míst v režimu zákona o státní službě), což představuje oproti 1. lednu 2016 nárůst o 1 345 služebních míst. Pracovních míst (tj. míst v režimu zákoníku práce) je předkládáno ke schválení 7 432. Ve srovnání s 1. lednem 2016 je to více o 404 pracovních míst.

Údaje o počtu služebních a pracovních míst a jejich srovnání mezi 1. lednem 2016 a 1. lednem 2017 je nutné z důvodu objektivního náhledu doplnit **údaji o jeho změnách v průběhu roku 2016**. Jestliže systemizace od 1. ledna 2016 stanovila celkový počet 76 197 systemizovaných míst, změnami systemizace v průběhu roku tento počet postupně narostl na 76 726 systemizovaných míst s účinností od 1. září 2016, což představuje navýšení počtu o 529 systemizovaných míst. Toto navýšení zahrnuje 335 služebních míst a 194 míst pracovních. Změny v roce 2016 v jednotlivých resortech a ústředních správních úřadech jsou patrné z následující tabulky:

Porovnání počtu systemizovaných míst v resortech a ústředních správních úřadech v systemizaci s účinností od 1. 1. 2016 a po její poslední změně v roce 2016 s účinností od 1. 9. 2016

Správní úřad	k 1. 1. 2016			k 1. 9. 2016		
	služební místa	pracovní místa	syst. místa celkem	služební místa	pracovní místa	syst. místa celkem
Úřad vlády ČR	387	308	695	362	401	763
Ministerstvo zahraničních věcí	1775	174	1 949	1 789	177	1 966
Ministerstvo obrany	1249	165	1 414	1 249	165	1 414
Ministerstvo financí	17061	693	17 754	17 061	693	17 754
Ministerstvo práce a sociálních věcí	21142	1504	22 646	21 417	1 531	22 948
Ministerstvo vnitra	3253	616	3 869	3 267	617	3 884
Ministerstvo životního prostředí	2060	274	2 334	2 102	281	2 383
Ministerstvo pro místní rozvoj	1068	129	1 197	1 076	129	1 205
Ministerstvo průmyslu a obchodu	1699	218	1 917	1 702	224	1 926
Ministerstvo dopravy	912	138	1 050	923	141	1 064
Ministerstvo zemědělství	5782	853	6 635	5 761	874	6 635
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	1417	107	1 524	1 419	119	1 538
Ministerstvo kultury	221	54	275	221	64	285
Ministerstvo zdravotnictví	2698	513	3 211	2 698	516	3 214
Ministerstvo spravedlnosti	391	161	552	391	161	552
Český telekomunikační úřad	633	0	633	633	0	633
Úřad pro ochranu osobních údajů	68	36	104	68	36	104
Úřad průmyslového vlastnictví	186	43	229	186	43	229
Český statistický úřad	1247	152	1 399	1 247	152	1 399
Český úřad zeměměřičký a katastrální *)	4870	410	5 280	4 870	410	5 280
Český báňský úřad *)	135	59	194	135	59	194
Energetický regulační úřad	234	60	294	238	59	297
Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	204	47	251	212	47	259
Archív bezpečnostních složek	89	68	157	89	68	157
Rada pro rozhlasové a televizní vysílání	41	4	45	41	4	45
Správa státních hmotných rezerv	156	213	369	156	222	378
Státní úřad pro jadernou bezpečnost	191	29	220	191	29	220
Celkem	69 169	7 028	76 197	69 504	7 222	76 726

*) včetně podřízených úřadů

Příčinou nárůstu počtu služebních a pracovních míst v roce 2016 byla zejména nutnost zajištění činností jednotlivých služebních úřadů vyplývajících ze zákona (např. novela zákona č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití), činností vyplývajících z aktuální mezinárodně politické situace (např. migrační krize,

posílení zastupitelských úřadů) nebo činností k zajištění projektů financovaných z evropských fondů.

Budeme-li posuzovat změny počtu systemizovaných míst **mezi 1. zářím tohoto roku a návrhem systemizace s účinností od 1. ledna 2017**, dochází ke zvýšení počtu celkem o 1 220 systemizovaných míst. Z tohoto počtu je 1 010 míst služebních a 210 míst pracovních. Na tomto navýšení se podílí zejména Úřad práce České republiky a finanční správa, které na základě analýzy potřebnosti předkládají v návrhu ke schválení 300 a 200 nových míst. V případě Ministerstva vnitra se jedná o navýšení o 114 míst, které souvisí zejména se zajištěním činností v oblasti bezpečnostní politiky nebo realizací úkolů z projednávaného zákona o bezpečnostní činnosti nebo se vznikem projektových míst.

V návrhu systemizace s účinností od 1. ledna 2017 je předkládáno ke schválení 10.004 míst představených, tj. 14,18 % z celkového počtu služebních míst (14,32 % od 1. 1. 2016). V případě vedoucích zaměstnanců je to 380 míst, která představují 5,11 % z celkového počtu pracovních míst (4,91 % od 1. 1. 2016).

Objem prostředků na platy na všech systemizovaných místech ve služebních úřadech představuje v návrhu **30 466 811 102 Kč**. Z této částky připadá na služební místa částka ve výši 27 891 829 284 Kč a na pracovní místa částka 2 574 981 818 Kč. Ve srovnání s 1. lednem 2016 je patrný nárůst o 2 445 831 278 Kč na platy na služebních místech a o 334 008 501 Kč na místech pracovních, celkem pak o 2 779 839 779 Kč.

Při stanovení objemu prostředků na platy bylo postupováno obdobně jako pro rok 2016 podle modelu rozpočtových pravidel, který rozděluje platy na služebních místech na straně jedné (rozpočtová položka 5013) a platy na pracovních místech na straně druhé (rozpočtová položka 5011). Oproti dříve používanému modelu, kdy byl objem prostředků na platy určován podle počtu zaměstnanců ve služebním či pracovním poměru, umožňuje model vázaný k systemizovaným místům přesnější plánování. I přesto byly v průběhu roku 2016 přesuny mezi položkami 5011 a 5013 častým důvodem pro změnu systemizace. Nejčastěji uváděnou příčinou byl nesprávný výpočet prostředků na jednotlivých rozpočtových položkách.

Podle § 25 odst. 4 zákona o státní službě může vláda v rámci systemizace stanovit služební místa, u kterých je s ohledem na ochranu veřejného zájmu nezbytným požadavkem státní občanství České republiky.

Vládě je předkládán návrh na stanovení požadavku státního občanství České republiky na 3 740 služebních místech (od 1. ledna 2016 to bylo na 3 622 služebních místech) a na schválení na 240 pracovních místech (od 1. ledna 2016 to bylo na 262 pracovních místech).

Z jednotlivých služebních úřadů nejvíce služebních míst charakterizovaných požadavkem státního občanství navrhuje **Ministerstvo zahraničních věcí**, a to 1 806, tento požadavek je zároveň uveden u 163 pracovních míst. Odůvodněním tohoto návrhu jsou specifika výkonu zahraniční

služby, a to zejména ochrana a podpora zájmů České republiky společně s bezpečnostními důvody. Na druhém místě je **Ministerstvo vnitra**, které navrhuje stanovit tento požadavek u 1 209 služebních míst s tím, že u pracovních míst návrh na schválení nepředkládá. Tento požadavek je přímo determinován kompetencemi úřadu a činnostmi, které zajišťuje. V tomto kontextu se jedná zejména o činnosti spojené se zajišťováním bezpečnostní, azylové a migrační politiky státu a zároveň ze součinnosti s bezpečnostními sbory a zpravodajskými službami. Třetím úřadem s nejvyšším navrhovaným počtem míst s požadavkem státního občanství ČR je **Ministerstvo obrany**. U tohoto služebního úřadu je požadavek státního občanství navrhován u 187 služebních míst a to převážně z důvodu zabezpečení úkolů spojených s obranou státu.

Přehled služebních míst, na kterých se navrhuje stanovit požadavek státního občanství České republiky, je uveden v příloze č. 3 tohoto dokumentu.

Podle § 83 odst. 1 zákona o státní službě může vláda v rámci systemizace stanovit služební místa představených, pro která lze stanovit nebo sjednat zákaz konkurence. Dále může vláda stanovit služební místa státních zaměstnanců, na kterých se rozhoduje o zadávání veřejných zakázek nebo při výkonu práv a povinností zprostředkovatele při realizaci dotační politiky, pro která lze stanovit nebo sjednat zákaz konkurence.

Státním zaměstnancům, kteří tato místa zastávají, se stanoví zákaz se po skončení služebního poměru přímo nebo nepřímo podílet na podnikání nebo jiné činnosti podnikatelů nebo být jejich společníkem nebo členem v oboru, který je shodný s příslušným oborem služby, nebo být v pracovním nebo obdobném poměru k podnikateli v takovém oboru.

Podle návrhů služebních orgánů je vládě předkládáno ke schválení celkem 64 takových služebních míst. V první systemizaci byl požadavek zákazu konkurence stanoven u 83 služebních míst.

Jedná se zejména o místa, na kterých se rozhoduje o veřejných zakázkách, případně jsou na nich vykonávána práva a povinnosti zprostředkovatele při realizaci dotační politiky. Souhrnně lze říci, že tímto institutem je zajištěna ochrana citlivých informací, se kterými se setkávají státní zaměstnanci na vybraných služebních místech, před jejich zneužitím.

Přehled služebních míst, na kterých se navrhuje stanovit požadavek konkurenční doložky, je uveden v příloze č. 3 tohoto dokumentu.

3. Projektová místa

Období přípravy návrhů systemizace je charakteristické tím, že jsou postupně ukončovány projekty financované evropskými fondy, které byly realizovány v uplynulém programovém období. Současně jsou připravovány a rozbíhají se nové projekty z programového období, které bude ukončeno v roce 2022. Již v této systemizaci je tato situace patrná a lze oprávněně očekávat, že v roce 2017 bude docházet ke změnám systemizace právě z důvodů souvisejících s nově schvalovanými projekty.

4. Nově zřizované správní úřady

Podpisem prezidenta republiky byl dne 6. září 2016 zakončen legislativní proces návrhu dvou zákonů:

- a) zákona, kterým se mění zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (dále jen „novela zákona č. 424/1991 Sb.“),
- b) zákona o Úřadu pro přístup k dopravní infrastruktuře.

Novelou zákona č. 424/1991 Sb. vzniká **Úřad pro dohled nad hospodařením stran a hnutí**, který je ústředním správním úřadem. V jeho čele stojí předseda úřadu, který řídí jeho činnost. Vedle ostatních pravomocí se považuje za služební orgán a je oprávněn dávat státnímu zaměstnanci příkazy k výkonu státní služby podle zákona o státní službě.

Nezbytný chod Úřadu bude zajišťovat minimálně 10 zaměstnanců státu zařazených v Úřadu (s výjimkou předsedy a místopředsedů), z nichž někteří budou ve služebním poměru podle zákona o státní službě. Na předsedu a členy Úřadu se zákon o státní službě nevztahuje.

Předpokládá se, že vláda přijme usnesení, jímž jmenuje zmocněnce pro vytvoření Úřadu (dále jen „zmocněnec“) a uloží mu realizovat nezbytná opatření související se vznikem úřadu do doby, než bude prezidentem republiky jmenován jeho předseda. Úkolem zmocněnce, rozhodne-li tak vláda, bude i příprava návrhu systemizace úřadu a jeho předložení Ministerstvu vnitra, které zpracuje návrh pro jednání vlády. Podle předpokladu by návrh systemizace Úřadu pro dohled nad hospodařením stran a hnutí mohl být vládě předložen v závěru roku 2016.

Zákonem o **Úřadu pro přístup k dopravní infrastruktuře** vzniká správní úřad, který je ústředním správním úřadem. V jeho čele stojí předseda úřadu, který řídí jeho činnost. Vedle ostatních pravomocí se považuje za služební orgán a je oprávněn dávat státnímu zaměstnanci příkazy k výkonu státní služby podle zákona o státní službě.

Personální a materiální dopady zřízení nového úřadu na státní rozpočet budou významně sníženy převedením systemizovaných míst pro nový úřad z již existujících správních orgánů (Drážní úřad, Drážní inspekce) a využitím zázemí některého z existujících úřadů. Personální a materiální dopady se předpokládají ve výši ca. 7 – 8 mil. Kč.

Předsedu úřadu jmenuje a odvolává vláda. Návrh první systemizace služebních a pracovních míst předloží předseda úřadu po projednání s Ministerstvem financí Ministerstvu vnitra do 1 měsíce po svém jmenování. Návrh organizační struktury předloží předseda úřadu Ministerstvu vnitra k vyjádření do 1 měsíce ode dne schválení první systemizace vládou. Podle předpokladu by návrh systemizace Úřadu pro přístup k dopravní infrastruktuře mohl být vládě předložen v závěru roku 2016.

Poslaneckou sněmovnou Parlamentu České republiky byl 7. září 2016 schválen návrh novely zákona, kterým se mění zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Tímto zákonem se navrhuje zřízení **Finančního analytického úřadu**, který plní funkci finanční zpravodajské jednotky pro Českou republiku a vzniká ze stávajícího odboru Ministerstva financí. Úřad je správním úřadem podřízeným Ministerstvu financí a řídí ho ředitel.

Návrh systemizace Finančního analytického úřadu je součástí návrhu systemizace předkládaného vládě k projednání, neboť se předpokládá dokončení legislativního procesu shora uvedené novely zákona a nabytí jeho účinnosti do konce letošního roku, nejpozději 1. ledna 2017.

5. Spory při předkládání návrhů systemizace

Návrh systemizace předkládaný vládě k projednání je podle zákona o státní službě vypracován Ministerstvem vnitra v dohodě s Ministerstvem financí. K zajištění tohoto zákonného ustanovení odstoupily některé správní úřady od svých požadavků, ke kterým neobdržely souhlasné stanovisko Ministerstva financí. **Přehled těchto nadpožadavků správních úřadů je součástí předkládací zprávy** k tomuto materiálu.

Specifický **spor** při předkládání návrhů systemizace se vyskytl v souvislosti se systemizovanými místy, na nichž jsou vykonávány činnosti k zajištění projektů financovaných z evropských fondů (dále jen „**projektová místa**“). Ministerstvo financí požadovalo, aby všechna tato systemizovaná místa byla v návrzích služebních orgánů označena jako místa zřízená na dobu určitou, která bude shodná s dobou ukončení jednotlivých projektů. Tento požadavek se týkal nejenom projektových míst navrhovaných k systemizaci od 1. ledna 2016, ale i míst zřízených za tímto účelem dříve.

Vzhledem k tomu, že tato skutečnost se v systemizaci schvalované vládou neodráží, ale je z dlouhodobého pohledu k čerpání státního rozpočtu významná, shodlo se Ministerstvo financí s Ministerstvem vnitra, že Ministerstvo vnitra vypracuje pravidla pro určení, v jakých případech budou systemizovaná projektová místa zřízena na dobu určitou a kdy na dobu neurčitou s tím, že případné náklady spojené s ukončením služebního, resp. pracovního poměru na dobu neurčitou (zařazení mimo výkon služby, odbytné, odchodné) půjdou k tíži správního úřadu. Pravidla budou součástí služebního předpisu náměstka ministra vnitra pro státní službu. Toto řešení je obsaženo v usnesení k tomuto materiálu.

6. Úprava systemizace

S přihlédnutím ke skutečnosti, že návrh systemizace byl připravován paralelně s přípravou vládního návrhu státního rozpočtu a v návaznosti na státní rozpočet bude i schvalován, lze očekávat, že v období od jeho schválení do nabytí účinnosti vyvstane nutnost systemizaci změnit.

Předpokládá se, že zejména s postupnou přípravou a schvalováním projektů financovaných z evropských fondů bude nutné v některých správních úřadech schválenou, ale nikoliv účinnou systemizaci změnit. Velmi pravděpodobnou se jeví změna v souvislosti se zřízením nových úřadů uváděných v bodě 4 tohoto materiálu.

Ministerstvo vnitra pro tyto případy připraví úpravu systemizace, která by měla být předložena vládě k projednání na konci listopadu nebo na začátku prosince tohoto roku.